

את פתח:

קהילה בבידוד - מקורונה לקרני אור:

לימוד בית מדרשי (מקוון)

”כל דבר שבקדושה לא יהא פחות מעשרה” (ברכות כ:)

1. משנה אבות פרק ג משנה ו' ר

רבי חלפתא בן דוסא איש כפר חנניה אומר, עשרה שיושבין ועוסקין בתורה, שכינה שרויה ביניהם, שנאמר (תהילים פב), א-להים נצב בעדת אל ומנין אפלו חמשה, שנאמר (עמוס ט), ואגדתו על ארץ יסדה. מנין אפלו שלשה, שנאמר (תהילים פב), בקרב אלהים ישפט. ומנין אפלו שנים, שנאמר (מלאכי ג), אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע וגו'.

ומנין אפלו אחד, שנאמר (שמות כ), בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך.”

- מה העיקרון שמנסה רבי חנינא בן דוסא להעביר? מדוע לא מספיקה השורה התחתונה “שאפילו אחד” יכולה לשרות עליו שכינה?
- בסיטואציה שנכפתה עלינו מבחינה דתית - אילו מחשבות מעוררים בך דבריו של רבי חנינא בן דוסא?

התבודדות כהתעלות רוחנית

2. רמב”ם, הלכות יסודי התורה פרק ז' - “כל הנביאים אין מתנבאין בכל עת שירצו אלא מכוונים דעתם ויושבים שמחים וטובי לב ומתבודדים, שאין הנבואה שורה אלא מתוך שמחה”

3. רמב”ם, משנה תורה, הלכות זעות פרק ו' הלכות א'-ב':

הלכה א' - דרך ברייתו של אדם--להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר ריעיו וחבריו, ונוהג במנהג אנשי מדינתו. לפיכך צריך אדם להתחבר לצדיקים ולישב אצל החכמים תמיד, כדי שילמוד ממעשיהם; ויתרחק מן הרשעים ההולכים בחושך, כדי שלא ילמוד ממעשיהם. הוא ששלמה אומר, “הולך את חכמים, יחכם...”

הלכה ב: - וכן אם היה במדינה שמנהגותיה רעים, ואין אנשיה הולכים בדרך ישרה--ילך למקום שאנשי צדיקים, ונוהגים בדרך טובים. ואם היו כל המדינות שהוא יודען ושומע שמועתן נוהגים בדרך לא טובה, כמו זמננו זה, או שאינו יכול לילך למדינה שמנהגותיה טובים, מפני הגייסות או מפני החולי **יישב לבדו יחידי, כענין שנאמר “יישב בדד**

ו"ידום" (איכה ג, כח) ואם היו רעים וחטאים, שאין מניחין אותו לישיב במדינה אלא אם כן נתערב עימהן ונוהג במנהגן הרע - ייצא למערות ולמדברות ואל ינהיג עצמו בדרך חטאים, כעניין שנאמר "מי ייתנני במדבר".

4. השל"ה על מסכת יומא דף מ"ו ע"ב –

"וגם בכמה חיבורים מהראשונים נמצא שההתבודדות והפרישות והדביקות היו נוהגין בה חסידי ישראל, היינו שבהיותם לבדם מפרישים מדעתם ענייני העולם ומקשרים מחשבותם עם אדון הכל. וכך לימד מהר"י המקובל הנזכר, שזה מועיל לנפש שבעתים מהלימוד, ולפי כח ויכולת האדם יפרוש ויתבודד יום אחד מן השבוע או יום אחד בחמשה עשר יום, או יום אחד בחודש, ולא יפחות מזה."

5. ליקוטי מוהר"ן, תנינא כ"ה –

"התבודדות היא מעלה עליונה וגדולה מן הכל, דהינו לקבוע לו על כל פנים שעה או יותר להתבודד לבדו באיזה חדר או בשדה ולפרש שיחתו בינו לבין קונו בטענות ואמתלאות בדברי חן וריצוי ופיוס לבקש ולהתחנן מלפניו יתברך, שיקרבו אליו לעבודתו באמת".

- מדוע לדעתכם, משבח הרמב"ם את ההתבודדות? מה מטרת ההתבודדות בהלכות שצוטטו? שימו לב ניתן לזהות הבדלים בין דברי הרמב"ם בהלכות יסודי התורה לבין דבריו בהלכות דעות.
- מה יתרונה של ההתבודדות על פי דברי השל"ה ורבנו נחמן מברסלב? מה הם מוסיפים על דברי הרמב"ם?
- האם נוכל לקחת משהו מהרעיונות הללו לזמן שלנו? האם ניתן לנצל את מצב הבידוד שנכפה עלינו גם לדברים חיוביים – בעבודת ה' שלנו? העלו רעיונות!

שיר לסיום:

טוב לאדם / זלמן שזר

טוב לאדם היות פעם בָּדָד.

לא סָפָר, לא רַע,

לא צָבֹר וְלא פָּרַט,

רק הוא עִם לְבוּ,

עם הַלֵּב רק בְּלִבָּד.

טוב לאדם היות פעם בָּדָד.

וטוב כי יֵצֵא פעם רִיק מִנְקָסָיו.

לא בֵּית, לא שָׂדֵה, לא נְדָרֶשׁ, לא חֶיֶב.

רק יִקְשִׁיב אֶל לְבוּ וְיִחְרִישׁ חֶרֶשׁ רַב,

טוב כי יֵצֵא הָאָדָם מִנְקָסָיו.

כי יִקְשִׁיב אֶל לְבוּ וְיִבִּין לְחַיִּיו,

וְיִדַע אֲשֶׁר יֵשׁ וְיִחוּשׁ מֵה חֶיֶב.